

**Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:33)
om hygien och hälsa vid produktion av mjölk¹;**

Omtryck

Statens jordbruksverk har, med stöd av 6, 7, 9 och 10 §§ förordningen (1993:1488) om provtagning på djur m.m. och 8 a § veterinärtaxeförordningen (1975:539), föreskrivit följande².

Omfattning

1 § Denna författning innehåller föreskrifter

- om krav för att mjölk från mjölkproduktionsanläggning skall få levereras från sådan anläggning,
- om tillsyn av efterlevnaden av dessa föreskrifter, samt
- om ersättning för utförd tillsyn.

Definitioner

2 § I denna författning avses med

mjölk: Mjölk avsedd för humankonsumtion som har producerats av ko, får eller get och som inte har utsatts för annan behandling än filtrering och kylning.

mjölkproduktionsanläggning: Anläggning i vilken mjölkproducerande kor, får eller getter hålls och från vilken mjölk levereras.

Allmänna bestämmelser

3 § För att mjölk skall få levereras från mjölkproduktionsanläggning skall kraven i 4 - 46 §§ vara uppfyllda.

4 § Mjölkproduktionsanläggning skall vara registrerad hos Jordbruksverket eller hos organisation som anvisats av Jordbruksverket i särskild ordning.

¹ Författningen senast ändrad SJVFS 1995:178.

²Jfr rådets direktiv 92/46/EEG (EGT L 268, 14.9.92, s. 1, Celex 31992L0046) och kommissionens direktiv 89/362/EEG (EGT L 156, 8.6.89, s. 30, Celex 31989L0362).

5 § Enskild mjölkko skall kunna identifieras av innehavaren av mjölkproduktionsanläggningen.

Krav på hygien i mjölkproduktionsanläggning och vid hantering av mjölk

6 § Utrymmen där djur vistas eller mjölkas samt utrymmen där mjölk hanteras, förvaras eller kyls skall hållas rena och i gott skick.

7 § Väggar och golv i utrymmen där djur mjölkas eller där mjölk hanteras, förvaras eller kyls skall vara lätta att rengöra och desinficera. Golven skall vara så konstruerade och beskaffade att vätskor lätt kan dräneras.

8 § Utrymmen där djur mjölkas eller där mjölk hanteras, förvaras eller kyls skall ha goda ljus- och ventilationsförhållanden.

9 § Utrymmen där djur mjölkas eller där mjölk hanteras, förvaras eller kyls skall vara avskilda från föroreningskällor.

10 § In- och utgångar till stall och tillhörande utrymmen skall hållas fria från gödsel eller annat som kan inverka menligt på hygien.

11 § Liggplats för mjölkproducerande djur skall hållas torr. Strömedel skall finnas i erforderlig utsträckning. Utgödsling skall ske dels regelbundet, dels vid behov.

12 § Desinfektion av stall och tillhörande utrymmen skall utföras så att mjölk inte förorenas eller på annat sätt påverkas menligt.

13 § Förekomst av insekter, gnagare och andra skadedjur skall minimeras.

14 § Kemikalier, läkemedel och liknande skall förvaras på avskild och för ändamålet avsedd plats.

15 § Foder som kan inverka menligt på mjölken får inte lagras i utrymme där mjölkkor vistas.

16 § För mjölkproducerande djur som hålls utomhus skall det finnas ett mjölkningsutrymme som på lämpligt sätt är avskilt från de ytor där djuren normalt vistas.

17 § Djur får inte finnas i utrymmen där mjölk förvaras, behandlas eller kyls. Utrustning för förvaring av mjölk skall skyddas mot skadedjur samt hållas avskild från utrymmen där djur hålls.

18 § Utrustning och redskap som används vid mjölkning, skall vara rena och i gott skick samt vara lätta att rengöra och desinficera.

19 § Efter användning skall utrustning och redskap som kommit i kontakt med mjölken under mjölkningsarbetet rengöras, desinficeras och sköljas under rinnande vatten. Utrustning och redskap skall förvaras på ett hygieniskt sätt.

20 § Vatten som används i samband med mjölkning eller för rengöring av utrustning och redskap skall vara av godtagbar kvalitet från kemisk och mikrobiologisk synpunkt.

21 § En mjölktank skall efter tömning rengöras och desinficeras och därefter lämnas med ventilen öppen till nästa användningstillfälle. Den skall vara utrustad med för ändamålet lämplig kylutrustning.

22 § Ytor på utrustning och redskap vilka kan komma i kontakt med mjölk, skall vara av material som är lätt att rengöra och desinficera och som motstår korrosion. Sådana ytor får inte tillföra mjölken substanser som kan inverka menligt på konsumentens hälsa, försämra mjölkens sammansättning eller negativt påverka dess lukt- och smakegenskaper.

23 § Om flyttbar mjölkningsutrustning används skall den placeras på ett rent underlag. Utrustningen skall vara så beskaffad att mjölken skyddas under hela den tid utrustningen används och i sin helhet vara lätt att rengöra och desinficera.

24 § Djur för produktion av mjölk skall hållas rena och i god kondition.

25 § Innan mjölkning påbörjas skall spenar och juver rengöras. Om det är nödvändigt skall även närbelägna delar av ljumskar, lår och buk vara rengjorda.

26 § Kor med klinisk juversjukdom skall mjölkas sist eller med separat maskin eller mjölkas för hand. Mjölken från dessa kor får inte användas för humankonsumtion.

27 § Desinfektion av spenar får endast ske efter mjölkning. Medel för desinfektion av spenar skall vara godkända.

28 § Annat arbete som kan inverka menligt på mjölk kvaliteten får inte utföras i direkt anslutning till mjölkning.

29 § Den som mjölkar eller på annat sätt hanterar mjölk skall bära rena och för ändamålet lämpliga kläder.

30 § Den som mjölkar skall tvätta händerna omedelbart innan mjölkning och hålla dem rena under hela mjölkhanteringen. För detta ändamål skall det i nära anslutning till mjölkningsplatsen finnas möjlighet att rengöra armar och händer.

31 § Om den som mjölkar har öppna sår eller hudskador skall dessa täckas med vattenfast bandage.

32 § Den som mjölkar eller på annat sätt hanterar mjölk får inte lida av sjukdom som kan överföras till mjölken direkt eller via djuret.

33 § Anställd som mjölkar eller hanterar mjölk skall till arbetsgivaren kunna försäkra att det inte föreligger medicinska hinder för sådant arbete. Arbetsgivare skall förhindra att personal som hanterar mjölk överför smitta till mjölken.

34 § Mjölken skall omedelbart efter mjölkning förvaras hygieniskt i mjölkkrum till dess leverans sker.

35 § Mjölkrum får inte användas till annat än sådan verksamhet som har samband med hantering av mjölk och mjölkningsutrustning.

36 § Käril innehållande mjölk skall vara täckt.

37 § Mjölk som inte hämtas inom två timmar efter mjölkning skall, då fråga är om mjölk som hämtas dagligen, nedkylas till åtta grader Celsius eller lägre och, då fråga är om mjölk som inte hämtas dagligen, till sex grader Celsius eller lägre.

38 § Mjölken skall filtreras. Beroende på vilket slag av filter som används, skall detta bytas eller rengöras innan dess absorberande kapacitet är fullt utnyttjad. Filtret skall dock bytas eller rengöras före varje mjölkning. Det får inte vara utfört i tyg.

Krav beträffande hälsan hos djuren

39 § Mjölkproducerande kobesättning skall vara officiellt fri från tuberkulos och fri eller officiellt fri från brucellos.

40 § Mjölkproducerande får- eller getbesättning skall vara fri eller officiellt fri från brucellos (*Brucella melitensis*).

41 § Mjolkproducerande ko, får eller get skall vara kliniskt frisk och får inte visa tecken på stort allmäntillstånd eller på smittsam sjukdom som via mjölk kan överföras till människa. Särskilt skall beaktas att mjölk inte får levereras om den kommer från djur med livmoderinflammation med flytningar, tarminflammation med diarré och feber, juversår som kan påverka mjölken eller klinisk juveinflammation. Mjölakens utseende skall därför kontrolleras innan mjölkning påbörjas.

42 § Det skall finnas möjlighet att effektivt isolera djur som misstänks vara infekterade med tuberkulos eller brucellos samt att avskilja eller isolera djur som är infekterade eller misstänks vara infekterade med annan smittsam sjukdom som kan överföras till mjölken.

43 § Om getter hålls tillsammans med mjölkkor skall innehavaren av mjölkproduktionsanläggningen underrätta Jordbruksverket om detta. Beslut om att getterna skall kontrolleras avseende tuberkulos fattas av Jordbruksverket. (*SJVFS 1995:178*).

44 § Svin och fjäderfä skall hållas avskilda från utrymmen där kor vis tas och mjölkas.

45 § Mjölko från vilken mjölk levereras får inte mjölka mindre än två liter per dygn.

46 § Mjolkproducerande ko, får eller get, får inte utan veterinär ordination ha behandlats med hormonpreparat eller andra substanser med hormonliknande effekt.

Tillsyn

47 § Mjolkproduktionsanläggning skall genomgå regelbunden tillsyn, dock minst en gång vartannat år, av veterinär inom den statliga distriktsveterinärorganisationen. Tillsyn skall även utföras när behov i övrigt uppkommer. Ett första tillsynsbesök skall ha genomförts före den 1 juli 1996.

Tillsynen, som skall omfatta de i 4-46 §§ ovan angivna kraven, skall utföras i enlighet med ett av Jordbruksverket upprättat inspektionsformulär.

Vid misstanke att djurhälsokraven inte följs skall veterinären särskilt iaktta att en kontroll av det allmänna hälsotillståndet hos de mjolkproducerande djuren utförs. Vid behov skall därjämte en särskild undersökning av djuren genomföras.

Om det vid tillsynen framkommer att kraven inte följs skall veterinären ge innehavaren av mjölkproduktionsanläggningen möjlighet till rättelse inom en av veterinären angiven tid. Om rättelse inte sker inom denna tid skall veterinären göra anmälan om detta till Jordbruksverket. (*SJVFS 1995:178*).

Ersättning

48 § För tillsyn enligt 47 § skall innehavaren av mjölkproduktionsanläggningen betala ersättning, beräknad enligt bestämmelserna i Statens jordbruksverks föreskrifter (*SJVFS 1995:105*) om avgifter vid veterinär yrkesutövning. (*SJVFS 1995:178*).

Denna författning³ träder i kraft den 1 april 1994.

Denna författning⁴ träder i kraft den 5 december 1995.

(Statens jordbruksverk)

³ SJVFS 1994:33.

⁴ SJVFS 1995:178.